

“Independentisme i neocentralisme són dues cares de la mateixa moneda”

Títuleu “A favor d’Espanya i del catalanisme” en un moment que la política catalana sembla afectada per un distanciament que el president Montilla va batejar amb el terme “desafecció”.

—El llibre té aquest títol perquè pensem, enfront d’aquells que tenen una visió unitarista –i que, per tant, rebutgen el catalanisme– i enfront d’aquells que han fet una evolució cap al sobiranisme o cap a l’independentisme –i que, per tant, no volen participar en Espanya–, que avui hi ha una àmplia majoria de catalans que ens considerem catalanistes i que volem continuar treballant per enfortir un projecte plural d’Espanya.

—La sentència del TC sobre l’Estatut ajuda al projecte plural?

—La sentència, des del punt de vista dels continguts, és un cop al PP. Es veu que és un text totalment constitucional. Però alhora la sentència ens ha posat en una situació complicada, pel fet que l’ha feta un tribunal que es troba en la situació que es troba –deu ser el tribunal amb menys prestigi de la història d’Espanya– i pel redactat d’alguns dels seus fonaments, innecessaris i contradictoris amb la voluntat de crear una Espanya plural que en respecti la diversitat lingüística i cultural.

—Subtituleu “Un assaig contra la regressió política”. En el context de l’encaix de Catalunya a Espanya, què enteneu per regressió política?

—Creiem que hi ha dos moviments regressius, el neocentralisme de la dreta espanyola i el sobiranisme independentista, que, en teoria, són adversaris però en el fons són aliats perquè l’un alimenta permanentment l’altre.

—Per què són regressius?

—Perquè tots dos fan una lectura negativa d’allò que han estat aquests trenta anys d’autonomies. Uns perquè diuen que aquestes autonomies han posat en qüestió la unitat de mercat i han afeblit el projecte espanyol i uns altres perquè diuen que les autonomies han estat una

Daniel Fernández (Barcelona, 1965) és secretari general adjunt del grup parlamentari socialista al Congrés espanyol i membre de la comissió executiva del PSC. Amb Joaquim Coll ha escrit “A favor d’Espanya i del catalanisme” (Edhasa, 2010).

enganyifa. Nosaltres, en canvi, fem una valoració positiva d’aquests trenta anys –que han de tenir encara la seva evolució– i la fem connectant amb les arrels d’aquest pacte polític, que és el pacte constitucional i la transició. En canvi, aquests moviments són regressius perquè fan una lectura negativa d’aquest pacte i se situen en posicions prèvies.

—Signifiquen un retrocés?

—En la mesura que un alimenta l’altre. Això ho fa més difícil a l’espai majoritari a Catalunya, que aposta per la seva llengua, la seva cultura i la seva identitat, però també per un projecte plural per a Espanya. Aquest espai, que pot continuar

desenvolupant aquest projecte –en la meua opinió, en una línia federal– té més dificultats. En canvi, ells, com a elements regressius que es retroalimenten, acaben ocupant un espai públic més enllà de la força que tenen i ens porten cap a situacions que no són positives: d’estancament o de retrocés.

—Qui ens porta a l’estancament i qui al retrocés?

—Un exemple. Nosaltres voldríem una reforma constitucional per convertir el Senat en una veritable cambra territorial. Avui és possible aquesta reforma de la Constitució? No, perquè el PP voldria una reforma constitucional per recentralitzar competències i el sobiranisme de CiU i l’independentisme d’Esquerra no tenen cap interès en aquesta reforma perquè són en projectes al marge del projecte espanyol. Per tant, la confluència d’aquests moviments fa impossible un avenç federal en la línia de la reforma constitucional. En aquest sentit, no avançar, per a nosaltres, és retrocedir. Independentisme, sobiranisme i neocentralisme són dues cares de la mateixa moneda.

—Creieu que el sobiranisme de CiU impediria de fer del Senat una cambra territorial?

—CiU té un discurs molt indefinit. Dins la federació hi conviuen veus molt contradictòries. N’hi ha que es manifesten encara coherents amb el seu discurs històric –i suposo que aquestes veus serien favorables a la reforma–, però n’hi ha que es declaren independentistes –que no tenen cap interès en un senat federal, com no en tenen ni Esquerra ni el PP.

“L’alternativa de la independència no crea divisió amb Espanya sinó al si de Catalunya”

—Expliqueu que el llibre és “una explícita represa del projecte hispanista del catalanisme”. No era marca de CiU, el projecte de col·laborar en la modernització d’Espanya per avançar en l’autogovern de Catalunya?

—És que el catalanisme majoritari sempre ha estat hispanista. Tot: el catalanisme moderat conservador –i aquí hi podem situar Cambó, Prat de la Riba i Pujol– ha estat hispanista i el catalanisme d’esquerres des del seu naixement –Rovira i Virgili, Companys, Maragall, Narcís Serra– ha estat hispanista. I sempre ha tingut dues cares: endins, enfortiment de l’autogovern, la cultura i la llengua; i enfora, fer evolucionar l’estat espanyol cap a la descentralització, les autonomies o l’estat federal. Això ha estat el catalanisme majoritari. I nosaltres formem part d’aquest catalanisme hispanista. I estic d’acord que no és només d’esquerres: també l’ha practicat Pujol. Però ara, al partit del pujolisme, hi ha veus que no són partidàries d’aquesta proposta sinó de separar-se d’Espanya. Nosaltres defensem el catalanisme de sempre perquè ha tingut èxit durant els últims trenta anys. Tenim el màxim nivell d’autogovern, hem recuperat la llengua d’una situació molt complicada, la nostra cultura avui té nivell internacional. Ens neguem a fer una lectura pessimista –a banda de la situació de crisi que ara patim. El nostre catalanisme és optimista.

—Però hi ha socialistes històrics –com Xavier Rubert de Ventós, Oriol Bohigas o Joan Blanch– que consideren que aquesta estratègia ja s’ha demostrat errònia.

—No hi estem d’acord. Desconec en concret les teories d’aquestes persones –tot i que n’he llegit alguna cosa–, però no hi estem d’acord. Creiem que ha estat una història d’èxits. Amb tot, fins i tot amb aquesta sentència del TC, que nosaltres hem criticat i considerem negativa, aquesta és una història d’èxits i ha de continuar.

—Com?

—Amb el federalisme. Quina és l’alternativa? La independència? Creiem que és una alternativa negativa. No forma part de la tradició històrica del catalanisme. I, a la llarga, no crea una divisió entre Catalunya i Espanya, sinó al si de Catalunya.

—Sentiu que Espanya té en consideració Catalunya?

JORDI PLAY

“Els acords amb el PNB demostren que utilitza amb més intel·ligència la seva força política que no pas CiU”

—Hi ha una part d’Espanya que és molt considerada amb Catalunya. L’Espanya progressista que ha fet possible l’Estatut. N’hi ha una altra que no ho és. El PP no ho és. Ha fet de l’anticatalanisme un instrument electoral. Dit això, des del punt de vista polític i d’autogovern, hem avançat moltíssim; tant, que el nostre model s’ha acabat imposant –el concepte *autonomia* és un invent del catalanisme: ens el vam inventar quan el vam importar d’Irlanda.

On no s’ha avançat prou –també ho diem al llibre– és en la valoració positiva, en el reconeixement, en l’actitud positiva amb relació a la realitat cultural i lingüística plural. Al final resulta que els federalistes –ja no dic els socialistes– som els únics que acabem creient en la pluralitat de debò, perquè defensem que Espanya és plural i que Catalunya és plural. Uns altres, des de posicions de la dreta espanyola, parlen molt de la pluralitat de Catalunya però tenen una visió molt poc plural d’Espanya, i a la inversa: alguns, des de posicions nacionalistes sobiranistes, parlen molt de la pluralitat d’Espanya, però de vegades sembla que no entenen la pluralitat de Catalunya.

—Per a vós, la solució és el federalisme però neocentralistes i independistes barren el pas a aquest sistema. Quina és la vostra estratègia, doncs?

—Un cert combat polític per a defensar aquestes idees. No podem pensar en una reforma de la Constitució, des d’un punt de vista pràctic, si no hi ha una

majoria que la faci possible. Això vol dir que el PP ha de tenir menys força a Espanya o ha de ser una altra mena de dreta. I l’independentisme ha de tenir menys força a Catalunya. Mentre aquestes forces siguin tan rellevants, des del punt de vista polític i cultural, aquesta reforma és impossible. El llibre defensa que ara no són tan importants les reformes jurídiques com el diàleg i la batalla cultural de fons. Cal aconseguir abans la majoria social.

—Com a federalista us sentiu cada vegada més sol?

—No cal ser inflexibles amb les paraules. El federalisme, a Catalunya, el mame des que som petits. A Espanya hi ha una part de l’esquerra que no es defineix com a federalista, perquè no forma part de la seva cultura política i perquè encara queda el record del fracàs de la Segona República, però, quan parles amb ells, veus que el seu autonomisme s’assembla molt al nostre federalisme. No sé qui va dir que “Espanya és plena de federalistes que no saben que ho són”. Jo voldria que l’esquerra espanyola deixés de tenir por a la paraula *federalisme*, però tampoc no m’agradaria que l’esquerra catalana abandonés la paraula *autonomia*, perquè és un error deixar la paraula en mans del PP. Les enquestes a Catalunya diuen que un 10% de la població aposta per recentralitzar competències, un 20% es declara independentista, però la resta, el 70%, es defineix meitat a favor d’un estat federal i meitat a favor de l’estat de

les autonomies. Sobre aquesta majoria s'ha de construir un pas endavant en el federalisme.

—**Com convencereu aquells federalistes espanyols que no saben que ho són?**

—El primer pas és no convertir això en una batalla nominal. Si el seu autonomisme és plural i no homogeneïtzador, parlem dels mateixos. Quan el socialisme espanyol defensa, com ha defensat aquests últims anys, la llengua catalana o el model d'immersió lingüística enfront de l'ofensiva de la dreta espanyola, el socialisme espanyol fa federalisme.

—**Celestino Corbacho ha estat substituït com a ministre de Treball per Valeriano Gómez. El PSC perd poder a Madrid?**

—No. El pes del PSC a Madrid no s'avalua pel nombre de ministres que té, sinó per les polítiques que fa el govern de l'estat. En aquest sentit, tenim el pes que teníem. Aquest canvi dona un nou impuls al govern de l'estat i això és bo per a Espanya i també per a Catalunya.

—**Els acords amb el PNB en matèria de pressupostos faran que el PSOE giri els ulls cap al País Basc?**

—Els acords amb el PNB demostren que el PNB utilitza amb més intel·ligència la seva força política que no pas CiU. El PNB, que també és a l'oposició, en vuit mesos de ser-hi, ha començat a pactar coses positives per al País Basc i per a Espanya, mentre que CiU, set anys després de perdre el govern, encara no ha sabut fer aquest paper. Això demostra que alguns paeixen més ràpidament el pas a l'oposició que uns altres.

—**Ha aconseguit més el PNB per al País Basc en dues setmanes que el PSC, CiU, ERC i ICV per a Catalunya en set anys de debat sobre l'Estatut?**

—No, perquè nosaltres tenim un nou Estatut. Heu de recordar que el PNB va intentar passar un nou estatut al Congrés que va acabar allà mateix, el famós *pla Ibarretxe*. Tenim competències des de fa anys que Euskadi aconseguirà ara, després de vint anys.

—**També tenen el concert econò-**

mic, que Catalunya no té i per a alguns ha esdevingut una fita.

—El concert, com sabeu, és un dels punts del pacte constitucional. No hi tinc res a dir. Més exemples: nosaltres vam aconseguir fa dues setmanes un acord per al traspàs dels trens regionals; hem aconseguit el traspàs de rodalia, cosa que no és a l'acord amb el PNB. El balanç, des del punt de vista d'aquests anys de govern, és molt més positiu que no un acord concret amb el PNB.

—**Aquest peix al cove del PNB no ha acabat resultant més efectiu que tota la discussió, elaboració i votació d'un Estatut després retallat pel TC?**

—Repeteix que l'Estatut que va presentar el PNB no va passar del Congrés. Fa set anys hi havia un PNB que estava en un procés diferent: a Euskadi havia trencat amb nosaltres i havia optat pel camí de la independència. El PNB d'avui torna a l'Estatut de Gernika i a la moderació. El fet sorprenent és que Convergència hagi fet el camí contrari.

Alex Milian

www.parlament2010.cat

EL 28 DE NOVEMBRE, FES SENTIR LA TEVA VEU.

Perquè la teva veu és important. Perquè totes les opinions sumen. Perquè si tots hi diem la nostra, el futur de Catalunya serà molt millor per a tothom.

Eleccions al Parlament
de Catalunya.
DIGUES LA TEVA.

 **Generalitat
de Catalunya**